

ՄԱՀԻԿ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԶԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
Տ Ղ Ո Ց Բ Ա Ժ Ի Ն Ը

Ի. ՏԱՐԻ
Բ. Շրջան, Թ/ւ 41—42

Յորդ ՊՐԱԿԻՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆՆ Է

Աննեղուքին	ՄԿՐՏԻՉ ԱՃԷՄԵԱՆ
Հելլենական ժողովուրդը	ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍՅԱՆ
Տղամենուն Պարիկը	ԾԵՐՈՒԿ ՀԱՆԻՆ
Խուպ. Երաժշտութիւն (նօթայով)	ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ
Ծիծեռնակին Դասը	ՄԻՇԸԼԷ
Արջը եւ Կիթառը (սլասկերով)	ՊՐԱՆՏԻՆԻ
Աւիաւորի Ամէնէն Պզտիկ Մեհենավարը	
Վարդ (Մանկական Ոճանաւոր)	
Շագանակը (Շատ Պզտիկներուն Համար):	

Հանելուկ, հաշուական հարցումներ, եւ այլն:

Աւիաւորի Ամէնէն Պզտիկ Մեհենավարին Պատկերը

Գ/ն 20 փարա

Տպագրութիւն ԾԱՂԻԿ, Կալաթա.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՑ ՀԱՄԱՐ

Կանանց յատուկ թիւը Տարեկան 50 զրուշ: Վեցամսեայ 25 զրուշ:
Տղոց յատուկ թիւը Տարեկան 30 զրուշ:
Երկուքը մէկ՝ Տարեկան 75 զրուշ:

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Կանանց յատուկ թիւը Տարեկան 54 զրուշ: Վեցամսեայ 27 զրուշ:
Տղոց յատուկ թիւը Տարեկան 30 զրուշ:
Երկուքը մէկ՝ Տարեկան 75 զրուշ:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՈՒ ՀԱՄԱՐ

Կանանց յատուկ թիւը Տարեկան 12 ֆրանք:
Տղոց յատուկ թիւը Տարեկան 7 ֆրանք:
Երկուքը մէկ՝ Տարեկան 18 ֆրանք:

ԲԱՅԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ԿԱՆԽԻԿ

Բաժնեգրիները կարելի է ղրկել Օսմ. մանտարօսթով, փոխ՝ գրով,
եւ կամ ղրույթով (20 հատը 20 զրուշի հաշուով):

Մանուցման, բաժանորդագրութեան եւ թերթին վերաբերող
ամէն կարգի գործառնութեանց համար ղիմել մի՛ միայն՝

{زاعيك غزتهسى}

در عبادہ غلطہ قورشونلى خاندہ نومرو ۷

«ԾԱՂԻԿ» ՀԱՆԴԵՍ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

REVUE "DZAGHIK,"

Constantinople, Galata, Kourchoum Han, N° 7.

ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

ԼԵԶՈՒԱԴԻՏԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՈԹԻԱ ԵՒ ՅԵՐԵԿԵԱՑ

Կ. Պոլիս, Դաշըզիւղ, Մ'ոհիւրսար ճաշքսի

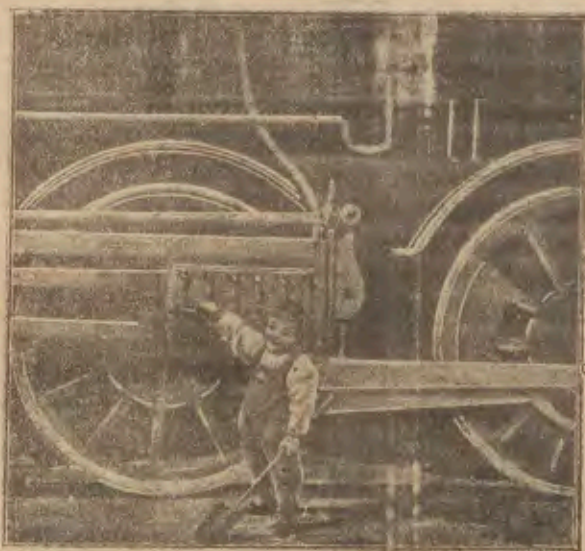
7րդ Տարեշրջան

Ազգային եւ օտար ընտրեալ ուսուցչական խումբի մը կողմէ
բաց ի տոհմային ուսմանց եւ գիտութեանց տարերքէն, հիմ-
նական կերպով կ'աւանդուն հայերէն, օսմաներէն, ֆրանսերէն,
անգլիերէն եւ գերմաներէն լեզուները՝ հանդերձ խօսելավարժու-
թեամբ: Մասնաւոր խնամքով կ'աւանդուն նաեւ տնտեսագիտու-
թիւնը, ձեռագործը, ձեւ ու կարը, դաշնակն ու ջութակը եւ զծա-
գրութիւնը: Վարժարանին յայտագիրը փափագողաց կը ղրկուի:
Բանակցութեան համար ղիմել վարժարան, առ Տեսուչն կամ
Տեսչուհին:

ԾԱՌԻԿ

(670) Ի. ՏԱՐԻ — ԹԻԻ 44-42 (ՊՐԱԿ 3)

2 ՅՈՒՆԻՍ 1907

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԷՆ ՊԶՏԻԿ ՄԵՔԵՆԱՎԱՐԸ

Արժանիքը տարիք չատ ունենալուն վրայ է։ Այս ճշմարտութիւնը ասացուցանելու համար բաւական է Կիպսըն Րիչարտսի պատմութիւնը։ Ամերիկայի մէջնշանաւոր մարդ մը դարձած է Կիպսըն Րիչարտս, որ կը կոչուի «թզուկ մեքենաւազարը»։ Այս աղան չորս տարեկան եղած ատեն կարող էր կառախումբ մը վարել Ամերիկայի ամէնէն մեծ երկաթուղիի դէին վրայ։ Բայց ընկերութիւնը այդ գործը չյանձնեց այս մանկիկին, կարգ մը վախկոտ մարդոց խօսքերուն վրայ թէ՛ իրենց հոգին չեն կրնար յանձնել ատանկ տղեկի մը ձեռքը։

Կիպսըն կը ճանշնար վայրաշարժին ամէն մասերը և աւելի կը

ԱՆՄԵՂՈՒԹԻՒՆ

Մատղաչ Արիինէն՝ սիրուն , լեզուանի
Որ նուրբ ու խարտեալ մազեր ալ ունի ,
Հարցընէ ինծի միամըտաբար՝
«Ինչո՞ւ ճերմակ են մազերդ հոյեղքաւ» :

Մինչ այսպէս կընճռոտ հարցեր թոթովէ՝
Անուրջ մը տխուր զիս կը վրդովէ ,
Ու ակամայ իր թարմ այտերուն հետ
Բազդատեմ ճակտիս խորշոմներ վէտ վէտ :

Ի՞նչ ակնածանքով քովիկըս խոհեմ
Կը նստի երբոր կարգամ կամ գրեմ .
Անմեղ համոզմամբ արդեօք խորհի ան
Թէ ճերմակ մազն է չընորհ հըմոռութեան :

Ո՛հ ան չգիտեր , ան չգիտեր որ
Գիտութիւնս ամբողջ , երկերս ալ բոլոր
Սիրով կը զոհեմ փոխան իր մատղաչ
Հասակին , փոխան իր մազին խարտեալ :

ՄԿՐՏԻՁ ԱՃԷՄԵԱՆ

նախընտրէր կաթսայի մը մօտը պառկել , քան իր պզտիկ անկողի-
նին վարագոյրներուն տակ : Ժամը 82էն մինչև 99 քիւմէթը արա-
գութիւն ունեցող և գիշեր ցորեկ նախընդհատ սուրացող կառա-
խումբը չէր սարսափեցներ զայն : Այդ ժամանակ Միացեալ Նա-
հանգներուն ամէնէն մեծ պզտիկ մարդն էր :

Ան այսօր 12 տարու է , կը պաշտօնավարէ Իւնիլըն Բասիֆիք
մեծ ընկերութեան մէջ , այն գիծին վրայ ուր իր առաջին փոր-
ձերը կատարած էր :

Այս պզտիկ մեքենավարը արկածներ ալ ունեցաւ ուր տարօրի-
նակ քաջութիւն ցոյց տուաւ : 1899ին օր մը աւաղակներ յարձա-
կեցան իր գտնուած կառախումբին վրայ և կէս միլիոն ֆրանքի
չափ գումար մը պարունակող երկու վակօնները քայքայեցին : Թշուկ
մեքենավարը այդ ատեն նոյն կառախումբին մէջ էր , և բնաւ չի
չփոթեցաւ կամ չվախցաւ այդ ահուելի արկածէն : Այս պզտիկ
մարդուն մէջ հակայի մը կարողութիւնները կային :

ԱՇԽԱՐՀԱՅԵՐԶԻԿ ՊՐԱՆՏԻՆԻԻ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

Պրանտինի իտալացի երիտասարդ մըն է, որ քալելով աշխարհի չրջանը ըրաւ տասը տարիէն: Այդ մարդը, իր ոտքերով քալած է 5 միլիոն մեթր ճամբայ: Պրանտինի իր այս արկածախնդրութեան ձեռնարկած է առանց գրպանը տասը փարա ունենալու. իր հետ առած էր միայն տոպրակ մը՝ ուր կը պահէր իր ուտելիքները և իր կիթառը: Այս նուագարանը ոչ միայն իր միանկութեան մէջ զինքը կը մխիթարէր, այլ իր ապրուստն ալ անով կը ճարէր քաղաքներու մէջ նուագելով: Պրանտինի տասը տարուան արշաւի մէջ ունեցած է արկածներ, որոնց ամէնէն յուզումնալիցը կը գտնէ հետեւեալները: Ահա թէ ինչպէս կը պատմէ ինք այդ արկածները ուր մօտէն զգացած է մահուան սարսափը. —

ԱՐՋԸ ԵՒ ԿԻԹԱՌԸ

Անգամ մը Ռուսիոյ մէջ էի: Բէթէրսպուրկի և Մոսկուայի միջև կը ճամբորդէի, սոսկալի ցուրտ մը կար որ կը խածնէր միսերս. իսկ ձիւնը այնքան առատ էր որ քայլերս առաջ չէին երթար: Ասկից զատ, մօտահոգ ալ էի: Ըսած էին ինծի թէ այդ կողմերը արջեր կային, որոնք այդ միջոցին — նոյեմբերին — չատ չար կ'ըլլային:

Այսպէս աչքս ականջս բացած կ'առաջանայի, երբ սղտիկ անտառէ մը դուրս ելած պահուս հեռուէն կենդանի մը տեսայ, զոր հեռուէն պարզ ոչխար մը կարծեցի, բայց արջ մըն էր, որ քիչ ետք իր հասակովը ցցուեցաւ դէմս: Ճերմակ ձիւնին վրայ իր պատկերը կը տեսնուէր յստակօրէն, ինչ որ ինծի պիտի զրօսցնէր ուրիշ պարագայի մը: Բայց հոն, այդ ամայութեան մէջ, ուր ո և է արգելք չկար անոր ճիրաններուն և իմ փափուկ մարմինիս միջև, խնդալու ատեն չէր:

Արջը կ'երևի թէ մեծ փափաք մը զգաց զիս ճաշակելու: Սկսաւ արագ արշաւել իմ կողմս: Ո'րչափ շուտ կը քալէր այդ դանդաղ կտրծուած կենդանին:

Պայքարիլ սասանկ դադանի մը դէմ, անոր յօշոտիչ ճիրաններուն դէմ. բայց ինչպէս. իբր ամբողջ ղէնք՝ կիթառու և պարէնի տոպրակս միայն ունէի: Պահ մը չիթեցայ, վաղեցի, ետ դար-

ձայն փրկութեան միջոց մը կը փնտռէին: Ծառ մը միայն աչքիս զարկաւ. անոր վրայ խոյացայ և այնքան դիւրաւ մագլցեցայ վրան որ հաւտալս չէր գար: Վտանգը ճարպիկ ըրած էր զիս: Բայց փութկոտութեանս մէջ վար ինկան կիթառս և պարէնի տոպրակը:

Արջը մօտեցաւ. դունչը վեր երկարելով քանի մը անգամ հո-

տոտեց: Ետքը, մտածելով անշուշտ որ անպատճառ պարտա-
ւոր եմ ծառէն իջնել՝ հանգիստ
մը նստաւ սակը: Իր պզտիկ
աչուկները կը փայլէին, և մերթ
ընդ մերթ կարծես թէ կը ժպտէր
փառաւոր ճաշին համար զոր պիտի
ընէր: Եւ ե՛ս էի իր ապագայ
խորովածը:

Խնչ պիտի ըլլար, մինչև երբ
պիտի կենար արջը հոն, ինծի
դարանակալած: Յուրտը մարմինս
կը փառցնէր: Անօթութենէս
ստամոքսս կը ճանկաւորէր: Կա-
րողութիւնս կ'սպառէր տակաւ:
Կը մտածէի որ երկար ատեն չպի-
տի կրնայի այդպէս ծառի մը վրայ
մագլցած մնալ: Գաղանը վախ-
ցնելու և փախցնելու համար,
անոր գլխուն նետեցի ինչ որ կար
գրպաններուս մէջ, նոյն իսկ կօ-
շիկս հանեցի և գլխուն զարկի:

Այս բանը փոխանակ զայն
խրտչեցնելու, գրգռեց: Արջը

յարձակեցաւ պարէնի տոպրակիս վրայ և զայն պատուտեց: Եր-
չիկի խոշոր կտոր մը դուրս ինկաւ, որուն հոտը կարծես գոհացուց
զայն. մէկ պատառով կլլեց: Այս աղանդերը անտարակոյս իր ա-
խորժակը բացաւ, որովհետեւ իր փայլուն պզտիկ աչքերը բարձ-
րացուց դէպի իմ սև սրունքներս, որոնք ծառն ի վար կախուած
էին, և որոնք ապահովաբար երկու համով երչիկներու պէս կ'ե-
րեւէին անոր:

Յուրաքան և փութէն կէս մեռած վիճակի մը հասած էի:

Բարեբախտաբար արջին ուշադրութիւնը դարձաւ օղիի շիշի
մը որ տոպրակէս դուրս գլորած էր: Հետաքրքրութեամբ զայն
հոտոտեց. ճիրանովը կրցաւ հանել խիցը և հեղուկը լգեց լեզուին

ծայրովը: Պէտք է հաւատալ թէ առաջին անգամ էր որ արջը աւքով կը խմէր. իրեն դասն եկած ըլլալու էր որ բարկութեամբ անդին հրեց շիշը. խուլ ուռնում մը արձակեց և իր կատաղութիւնը թափեց խեղճ կիթառիս վրայ որ ծառին տակը ինկած էր:

Բայց իր ճիրաններուն շփումին տակ նուագին խոշոր թելերը երկար, լալաղին ձայն մը հանեցին և լարուած թելերէն մէկ հատը խզուելով, ուժգին մը զարնուեցաւ կենդանիին դունչին: Արջը այս անսպասելի և ազմկոտ յարձակումէն անակնկալի եկած, կասկածով նայեցաւ այդ դործիքին զոր առաջին անգամ կը տեսնէր, և ապահովաբար խիստ սպաւնալից դռնելով զայն, պոչը ծունկերուն մէջ առած սկսաւ փախչիլ և քիչ ետք անհետացաւ հորիզոնին վրայէն:

Կիթառիս շնորհիւ ազատուած էի:

ՊԲԱՆՏԻՆԻ

[Իր երկրորդ արկածը ասկէ աւելի սիրուն պատմուածք մը՝ եշերուն քառեկամութիւնը՝ պիտի հրատարակենք յաջորդ թիւով:]

Շ Ա Գ Ա Ն Ա Կ Ը

—Գիտե՞ս, լրագիրները ի՞նչ են գրեր տղաս:

—Ոչ մայրիկ, ի՞նչ են գրեր:

—Անցած օր, Մադրիդիւղի մէջ երկու տարեկան պզտիկ աղջիկ մը շագանակ մը գրած էր բերանը և կը խաղար: Յանկարծ պտուղը լեզուին վրայէն փախաւ և դնաց աղջիկին կողորդը մնաց: Պզտիկը սկսաւ պօռալ լալ բայց ձայնը չէր ելլեր. կը խղզուէր: Մայրիկը բժիշկի տարաւ իր սիրական մանկիկը. սակայն բժիշկը մինչև որ շագանակը անոր կտորդէն հանեց, խեղճ պզտիկ աղջիկը մեռաւ: Հիմա տղաս, տեսա՞ր որ պզտիկ անհոգութիւն մը ի՞նչ վնասներ կուտայ շատ անգամ:

ՕՏԱՐ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ԴԱՍԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բ.—ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՒԴԻՔ, ԻՐ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Քրիստոնէական թուականէն տասնեակ դարեր առաջ յաջորդական գաղթականներու շարք մը, ոմանք Արքիպեղագոսի ճամբով, ոմանք ալ Վոսիորի և Ելլեսպոնտոսի նեղուցներէն գալով, Ասիոյ բարձր սարահարթերէն Եւրոպայի ամէնէն աւելի արեւելեան թերակղզիին մէջ բերած էին ա՛յն ցեղերը՝ որոնց միացումէն ապա կազմուեցաւ յոյն կամ հելլենական ժողովուրդը: Այս գաղթականութիւններէն վերջինները քրիստոնէական թուականէն տասը դար առաջ այլևս կը գաղթին:

Գաղթականները իրենց հետ կը բերէին շատ հին կրօնական աւանդութիւններ, և կէս մը հովուական և կէս մը երկրագործական կեանքի մը սովորութիւնը: Հովու, աշխոյժ, վայելչադէմ ցեղ մըն էր, նորրը իմացականութեամբ, վաւուռուն և պայծառ երեւակայութեամբ ցեղ մը:

Հիանալի էր ա՛յն երկիրը՝ ուր կը հաստատուէր հետզհետէ այս ցեղը. լուսափայլ երկնքի մը տակ, ընդհանրապէս խաղաղիկ ծով մը, բաղձաթիւ ապահով ծովածոցեր կը ձեւացնէր այն լեռնաշղթային մէջ, որ կարծես Յունաստանի ողնայարը կը կազմէ: Բաղձաթիւ կղզիներ կը դիւրացնէին նաւարկութիւնը: Լեռները ամէն կողմ անտառաշատ կամ ծառախիտ, կը պարունակէին բեղնաւոր հովիտներ, և ընակիչներուն համար իրրեւ թումբ կը ծառայէին արտաքին ասպատակութեանց դէմ: Հողը և կլիման նըպաստաւոր էին մարմինը ուժեղ, միտքը դործունեայ ընելու համար: Ա՛յնքան ճոխ չէր բնութիւնը որ թուութիւն պատճառէր մարդուն, և ոչ ալ ծայրայեղ էին օդին անհարթութիւնները: Մըտաւոր և կանոնաւոր դործունէութեան մը արդիւնքները պարզելու, ցուցադրելու յարմարագոյն թատրոն մըն էր, միշտ պատարաստ:

Յոյն դասական գրականութեան տասը կամ տասներկու դարերուն մէջ, շատ փոփոխութիւններ տեղի ունեցան Յունաստանի մէջ, այսինքն մինչև քրիստոնէական թուականին երկրորդ դարուն վերջերը, և երրորդին սկիզբները: Սակայն հակառակ բոլոր

այս փոփոխութիւններուն, ցեղին խակական յատկութիւնները երբեք անհետ եղած չեն, — այսինքն իմացականութեան սուր նրբութիւնը և երեւակայութեան վաւարականութիւնը, յատկութիւններ՝ որոնց սքանչելի կերպով կը յարմարէր լեզու մը, արտայայտիչ և ճկուն միանգամայն, վերլուծական և գունագեղ, թէ՛ արձակի և թէ՛ բանաստեղծութեան պատշաճ:

Ո՛չ մէկ արտաքին ազդեցութիւն խեղաթիւրած չէ այս յատկութիւնները: Ասիկա ըսել չէ թէ Յունաստան շատ բան չի պարտիր Արեւելքի. բայց ստոյգ է թէ ո՛չ Հոմերոս, ո՛չ Նսքիդէս, ո՛չ Սոփոկլէս, երբ իրենց քերթուածները կը շարադրէին՝ աչքի տակ չունէին Նգիպտոսէն կամ Ասիայէն եկած նմանօրինակ գործեր, որոնք իբրեւ կաղապար ծառայէին անոնց: Ուստի կրնանք ըսել թէ յունական գրականութիւնը ո՛չ մէկ նախնական գրականութեան հետեւած է և թէ յոյն մատենագիրներուն բոլոր գործերը իսկապէս բնատոհմիկ ներշնչումէ մը ծնած են:

Այս գրականութիւնը զարմանալի կերպով պարզ է, զայն մշակող ժողովուրդին զարգացման ընթացքին հետեւած է, ժամանակի և խորհրդածութեան բնական ընթացքով, առանց արտաքին ցնցող միջամտութեան մը: Դարերու ընթացքին մէջ կարելի է քայլ առ քայլ հետեւիլ այդ գրականութեան յուշիկ և հանգաւոր քայլերուն, որ միշտ ժողովուրդին զարգացման համապատասխան և անոր պէտքերուն ու միջավայրի պայմաններուն պատկերն է, շարժած է անհատի մը պէս որ կը սկսի նախ տղայ ըլլալ, և կամաց կամաց միայն, տարիներու կանոնաւոր ընթացքով մը, կը հասնի պատանեկութեան, և յետոյ արւունքի:

Հայ գրականութեան մէջ այս պատկերը կարելի չէ ճշգրէ: Ն. դարուն մէջ մեր գրականութիւնը գլխաւորաբար հելլենական և չափով մըն ալ լատինական գրականութեան ցնցող միջամտութեան և ազդեցութեան տակ կը գտնենք յանկարծ. հելլենականին ցուցումն է մեր գրական հայելին:

Այս է պատճառը որ ամբողջ դարեր Յոյները ունեցած են մանկութեան և պատանեկութեան յատկութիւնները. անոնց գրականութեան մէջ նախ և առաջ գերակշիռ կը գտնենք երեւակայութիւնը և բանաստեղծութիւնը: Յետոյ կուգայ առնական տարիքը և անոր հետ հասուն խորհուրդը, որ կը ստեղծէ արձակին հրաշակերտները: Վերջերը դարձեալ, խորհրդածութիւնը միշտ իր գործունէութիւնը շարունակելով, քննադատութիւնը և գիտութիւնը առաջին տեղը կը բռնեն, մինչև որ վերջ ի վերջոյ ծերութիւնը կը ժամանէ և ստեղծագործող ոյժը գրեթէ բոլորովին անհետ կ'ըլլայ:

Սիրելի՛ տղաքներ, այսպիսի կանոնաւոր և կարգապահ գրականութեան մը համառօտ պատմութիւնը շահեկան չէ՞ միթէ, և նոր ցեղերը իրենց մտքի ու սրտի շարժումները գրաւորապէս կուկելու և ղտելու համար կրնային՝ միթէ տարբեր կաղապարի մը վրայ ձուլել իրենց գրականութիւնը: Այո՛, մեր Ե. Դարու նախնիք իրաւունք ունէին, երբ հելլէն գրականութիւնը կ'անուանէին «Դայեակ իմաստութեան»:

Այս ընդհանուր և համառօտ գիծերէն վերջ սկսի՛նք հիմա բուն գրական պատմութեամբ զբաղիլ:

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՎՐԻՊԱԿ. — Անցեալ շաբթուան դասին մէջ Տեմոսթենէսը պէտք է կարդալ Դեմոսթենէս:

ՏՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՊԱՐԻԿԸ

(Հ Է Ք Ե Ա Թ)

Տղաքներուն պարիկը լսելով որ տղաքներուն շատը իր վիճակէն դո՛ւ չէ, ճամբորդութեան մը սկսաւ և որպէս զի չճանչցուի պարզ գիւղացիի հաղուստ հաղաւ:

Հաղիւ թէ աշխարհի վրայ ոտք դրած էր, պղտիկ անտառի մը մէջ տեսաւ տասնեակ մը տղաք որոնք թիթեռնիկներ որսալով կ'ըրօսնէին: Ամէնքն ալ չնչասպառ և զուարթ կը վազվառէին: Պարիկը մօտեցաւ անոնց եւ ըսաւ. — Ի՛նչ երջանիկ երեւոյթ ունիք, պղտիկ բարեկամներս:

Այս պահուն տղաքներէն ամէնէն ուրախը պատասխանեց. — Այո՛, որովհետեւ կը խաղանք. բայց աւելի երջանիկ պիտի ըլլայինք եթէ ամբողջ օրը կարենայինք խաղալ: Դժբախտաբար պարտաւորուած ենք շատ ճանճրացուցիչ բաներ սովորելու»:

— «Օհ, այո՛, այո, շատ ճանճրացուցիչ բաներ» կրկնեցին միւս ընկերները:

Բարի Պարիկը այս ծոյլ տղաքները տեսնելով վշտացաւ և մօտեցաւ աղջիկներու խումբի մը որոնք զնդակ կը խաղային: Անոնց ալ նոյն հարցումը ըրաւ. բայց այս պղտիկ աղջիկները տղաքներէն խելացի չէին: Ոչ միայն խաղալու համար շատ ժամանակ կ'ուզէին, այլ կ'ուզէին որ աղւոր վարդեր ունենային, աղւոր առարկաներ, կը փափաքէին աւելի սիրուն և աւելի հարուստ ըլլալ և դեռ ինչե՛ր, ինչե՛ր...

Պարիկը փորձեց զանոնք չափաւորել և խրատել, բայց աղջիկները զայն ծաղրեցին:

Միայն պզտիկ աղջիկ մը մէկ կողմ քաշուած, լուռ ու տխուր կը կենար:

— «Ի՞նչ կայ որ ատանկ ականուր ես» հարցուց Պարիկը բարու-թեամբ:

— Ախ բարի հայրիկ, մայրիկս մայրիկս մեռան ես թշուառ մնացի:

— Յաւդ ի՞նչպէս կրնայ թեթեւալ.

— Ինծի աշխատութիւն, քաջութիւն և համբերութիւն տալով, բարի մայրիկ: Բայց դուն ալ ի՞նչ կրնաս ընել. դուն ալ ինծի պէս աղքատ կ'երեւիս:

Պարիկը այս աղնուութենէն հմայուած, ըսաւ.

— Սիրելի աղջիկս, կ'ուզե՞ս ինծի հետ բնակիլ, իրաւ շատ հա-րուստ չեմ, բայց իրար շատ պիտի սիրենք, և այս սէրը մեր վիշ-տերը պիտի մեղմացնէ:

Աղջիկը սիրով ընդունեց և ծերունիին ձեռքերը պագաւ, ա-նոր ապացուցանելու համար թէ միշտ հնազանդ պիտի ըլլայ:

Այս պահուն, պարիկը յանկարծ ձեւափոխուեցաւ, ձեւափո-խելով նախ պզտիկը: Երկուքն ալ ճերմակ, ձիւնի պէս ճերմակ չրջազգեստներ հագած էին և գլուխնին վարդի պսակներով զար-դարուած էր: Պարիկը աւելի ըլլալով իր ձեռքին մէջ ոսկի գաւառ զանիկ մը ունէր:

Այս տեսարանին առջև բոլոր տղաքը և աղջիկները որոնք մերժած և ծաղրած էին այդ պարզուկ կիներ, հիացիկ վազեցին անոր մօտ և չրջապատեցին երկուքը:

Պարիկը ըսաւ անոնց. — «Ես եկած էի ձեզի տեսնելու և ազ-նուութեան և ուսումնասիրութեան պարգեւները շնորհելու ձեզի, որով միայն մարդ կրնայ ապագային երջանիկ ըլլալ. բայց դուք ինչ խնդրեցիք որ դո՛հացում տամ ծուլութեան, հաճոյքներու և պարսպ բաներու համար ձեր ունեցած հակումներուն: Ատիկա ձեզի կրնայ դժբախտութեան առաջնորդել, հետեւաբար բան մը չեմ կրնար ընել ձեզի համար:

Ետքը, Պարիկը դառնալով աշխատասէր և ազնիւ աղջկան, յարեց. — Գալով քեզի, զաւակս, միայն դուն խելացի ես ասոնց մէջ. ասկէց ետք ինծի հետ պիտի ապրիս իմ օգային գեղեցիկ դղեակիս մէջ...

Այս ըսելով, Պարիկը իր ձեռքի գաւազանը զարկաւ օդին, և շնորհալի կառք մը տեսուեցաւ: Մինչ տղաքը ասլահար կը նայէին, պարիկը իր նախընտրածին հետ նստաւ այդ կառքը և անմիջապէս անհետացաւ օդին մէջ:

ՅԵՐՈՒԿ ԷԱՆԻՆ

Ե Ի Բ Ո Պ Ա Կ Ա Ն Ե Բ Ա Ժ Շ Ո Ի Թ Ի Ի Ն (Բ)

Տ Ո Ղ Ա Շ Ա Ր

Տողաչարը հինգ հորիզոնական գիծերու ամբողջութիւնն է որոնց վրայ կամ մէջտեղ կը դրուին ձայնանիշերը :

Տողաչարը

5	Պիճ	_____	4.	Միջոց
4	"	_____	3	"
3	"	_____	2	"
2	"	_____	1	"
1	"	_____		

Տողաչարին գիծերը և միջոցները վարէն վեր կը համրուին . — հինգ գիծ և չորս միջոց ունի տողաչարը :

Բանաշի

Տողաչարին վրայ ձայնանիշերու անուանները կը ճանչնանք բանալի կոչուած նշաններու միջոցով :

Դիւաւոր երկու բանալիներ կան , սօլի բանալի և ֆաի բանալի . — Սօլի բանալին իր անունը կուտայ տողաչարի երկրորդ գիծին . ուրիմն տողաչարի Բ . գիծը սօլ մը կը ներկայացնէ .

Սօլի բանալի

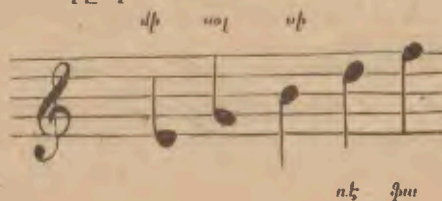

Ֆաի բանալին կը դրուի տողաչարի չորրորդ գիծին վրայ և իր անունը կուտայ տողաչարի Դ . գիծին , ուրիմն տողաչարի Դ . գիծը կը ներկայացնէ ֆա մը :

Ֆաի բանալի

Առ այժմ միայն Սօլի բանալին պիտի սովորինք : Սօլի բանալին գործածուած ատեն տողաչարի գիծերը վարէն սկսելով , մի, սօլ, սի, ռե, ֆա անունները կ'առնեն .

խակ միջոցներ՝ ֆա, լա, սո, մի.

ֆա լա սո մի

Տողաշարի Ա. գիծին տակ դրուած ձայնանիշը ուէ իսկ Ե. գիծին վրայ դրուածը սօլ մըն է :

ուէ

սօլ

Սօլի բանալին կը պարունակէ ուրեմն հետեւեալ ձայնանիշները :

ուէ մի ֆա սօլ լա սի սո ուէ մի ֆա սօլ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Վ Ա Ր Գ

Կարմիր, ճերմակ, դեղին վարդ,
Պատուհանիս սիրուն զարդ,
Ի՛նչ աղուոր գոյն, բոյր ունիս
Որ ամէնէն կը սիրուիս:
Ես ալ արդեօք չե՞մ կրնար
Սիրուիլ միշտ ու անդադար:
Պզտիկ տղաք, լաւ գիտնանք,
Երբ աղնիւ բոյր ունենանք,
Տեսք մը մաքուր ու անմեղ
Կը սիրեն մեզ ամէն տեղ:

ԾԻԾԵՌՆԱԿԻՆ ԴԱՍԸ

Դասը շահեկան է: Մայր ծիծեռնակը կը բարձրանայ իր թեւերուն վրայ: Պզտիկը ուշադիր կը հակի, և ինք ալ ինքզինքը կը բարձրացնէ քիչ մը: Ետքը, կը տեսնէք որ կը թռչտի ան, կը նայի, իր թեւերը կը շարժէ...: Աս ամէնքը աղէկ կ'երթայ և բոյնին մէջ տեղի կ'ունենայ: Դժուարութիւնը կը սկսի երբ կարգը գայ անկից դուրս ելլելուն: Մայրը զայն կը կանչէ և անոր կը ցուցնէ պզտիկ ուտելիքներ. վարձատրութիւն կը խոստանայ, կը փորձէ իր ձագը հրապուրել ճանճիկ մը իբր խայծ ցոյց տալով:

Պզտիկը կը վարանի տակաւին: Ինքզինքնիդ անոր տեղը դրէք: Անորը՝ սենեակին մէջ քայլ մը առնելուն չի նմանիր՝ երբ ձեր մէկ կողմը մայրիկը կայ մէկ կողմը քուրիկը, և երբ իյնաք ալ բարձ կայ տակերնիդ: Այս ծիծեռնակը որ եկեղեցիին զանգաւատան բարձրը թռելու իր առաջին դասը կուտայ, կ'աշխատի քաջալերել իր ձագուկը, և գուցէ քաջալերել նաև ինքզինքը՝ այս վճռական պահուն: Վստահ եմ որ, երկուքն ալ ակնարկով կը չափեն վիհը և իրենց աչքերը կը յառեն սալայատակին: Ինծի համար այս տեսարանը մեծ է և յուզիչ: Պէտք է որ պզտիկը հաւատայ իր մայրիկին, պէտք է որ մայրն ալ օժանդակէ ձագուկին թեւերուն, որոնք այնքան անլարժ են դեռ...: Երկուքն ալ Աստուած կը պահանջէ Հաւատք և Քաջասրտութիւն, որ ազնիւ և վեհ մեկնակէտն է կեանքին: Բայց ահա ձագուկը հաւատացած է, վստահ է և խոյացած. ալ չպիտի իյնայ: Դողդոջուն, ան կը թռչտի իր մայրիկին սրտապնդիչ ճիւղերէն քաջալերուած: Ամէն բան վերջացած է: Ասկից ետք ան պիտի թռչի անսարբեր հովերուն ու մրրիկներուն:

ՄԻՇԸԼԷ

ԳՐԱԿԱՆ ՆՈՒԷՐ

Տիվրիկի աղգային կայուածներուն հողաբարձութեան ատեն նապեա իրաչառուր էֆ. Երեւէկեան մէկ տարեկան Մանկանց Ծաղիկ նուիրեց Տիվրիկի աղգային վարժարանին:

Նշան էֆ. Փափազեան մէկ տարեկան Մանկանց Ծաղիկ նուիրեց Սկնայ Կամարակապ գիւղի վարժարանին:

Նշան էֆ. Գայքճեան երկու օրինակ Ծաղիկ նուիրեց Մուշի և Սերաստիոյ որբանոցներուն:

Միհրան էֆ. Գասարճեան մէկ տարեկան Ծաղիկ նուիրեց Թաղատի աղգային վարժարանին:

Թիւ 2 հանելուկին լուծումն էր Ծաղիկ և ո՛չ թէ վարդ կամ ծաղիկ մը, ինչպէս շատեր գրեր էին:

Թիւ 2 հաշուական հարցումին պատասխանն էր 60, քանի որ պարտեզը երբ քառակուսի ըլլայ, անկիւններու ծառերը երկու կողմին համար ալ կը համրուին:

Պատասխանողներէն կան որ միայն հանելուկը ճիշդ լուծած են, իսկ ուրիշներ ալ հաշուական հարցումը ճիշդ լուծած են: Ասոնց ընդորին ալ անունները կը հրատարակենք, որոնք են. —

Մայր Վարժարանէն՝ Ասողիկ Ն. Պօղոսեան, Եղիա Լ. Եղիսէեան, Հայկ Կ. Պարտիզպանեան, Գ. Գասպարեան, Ալիքոսան Ս. Նալպանտեան, Արթին Տամբաճեան, Մկրտիչ Թաճեան, Վահրամ Սէպեֆճեան, Հերմինէ Ալլահվէրտեան, Փայլինէ Ս. Պօղոսեան, Տիգրան Թ. Թամբեան, Գրիգոր Ա. Գարիպեան, Լուիզ Խաչիկեան, Երուանդ Մ. Մարգարեան, Յարութիւն Մ. Երանոսեան, Յակոբիկ Գ. Աճառեան, Անժէլ Նշանեան, Անդրանիկ Ս. Մխրթարեան, Մկրտիչ Յ. Պիւլպիւլեան, Երուանդ Բ. Զիզմէճեան, Արմենակ Սարգիսեան, Բիւզանդ Ոսկերիչեան, Վարդուհի Մելիքեան և Արուսեակ Էսմէրեան:

Կեդր. նախախրատանէն՝ Արամ Կ. Մաղմանեան, Սարգիս Տիւրիկեան, Արմենակ Յարութիւնեան, Վաղարշակ Գ. Գաղանճեան, Տիգրան Մ. Խաչատուրեան, Հայկ Ծօլօլեան, Յակոբ Գ. Զօպանեան, Գեղամ Պապիկեան, Արմենակ Մ. Նաղարեան, Զարմայր Սարաֆեան, Հրանդ Մանուկեան, Աւետիս Զաքարեան, Մկրտիչ Բէշիչեան, Լեւոն Պետիկեան, Յակոբ Փափաղեան, Հայկ Վարդաղեան և Օննիկ Ե. Յակոբեան:

Բերայի էսսեան Վարժարանէն՝ Վահրամ Տ. Զիլինկիրեան, Վերթին Բէքմէջեան, Սիրարիի Տէր-Ներսէսեան, Միհրան Յովսէփեան, Նշան Տուրուլաբեան, Հայկ Պէրպէրեան, Զաքար Պալեան, Մառի Վարդանեան, Սուրէն Զմանեան, Ագապի Յովասափեան, Կարապետ Փափաղեան, Վահրամ Պաղտասարեան, Աննիկ Բէօլիկերեան և Նունուֆար Ե. Յակոբեան:

Գաւթգիւղի Արամեան Վարժարանէն՝ Վահան Գ. Սիւրմէեան, Գեղամ Ա. Նախնիքեան, Պօղոս Ասատուրեան և Ս. Գ. Թօղաթեան:

Վիեննական Մխիթարեան Վարժարանէն՝ Թադէոս Սիոսեան, Արամ Աբրահամեան, Երուանդ Աբէլեան և Արտաշէս Արսլանեան:

Բագրատունի Առեւտ. Վարժարանէն՝ Հրանդ Գուրապեան, Յարութիւն Փիլիճեան և Գրիգոր Դավանօղեան (Մէկ թուղթի վրայ մէկէ աւելի անուն չենք ընդունիր):

Տեմերեան Վարժարանէն՝ Գեղամ Մեոխան, Նորայր Մաղ-
լումեան և Մկրտիչ Տէմիրեան:

Գուրուչեշնէի Ազգ. Վարժարանէն՝ Երուանդ Գէորգեան և
Զարեհ Լեւոնեան:

Մագրիգիւղի Ազգ. Վարժարանէն՝ Գէորգ Փափազեան և Յով-
սէփ Սվաճեան:

Նիկողոսեան Վարժարանէն՝ Էմմա Հ. Սոսաուր և Նարդիկ
Ա. Փանոսեան:

Օրբագիւղի Ազգ. Վարժարանէն՝ Սուրբիկ Հէքիմեան:

Սամաթիոյ Անարատ Յղութեան Բերց Վարժարանէն՝ Արուսեակ
Յ. Շահպաղեան:

Սուրբ Յովհան Ոսկերեանի Վարժարանէն՝ Սարգիս Խ. Սա-
րաֆեան:

Բանկալքիի Աղիասապիւրաց Վարժարանէն՝ Սաթենիկ Ակոնեան:

Պեղգոզէն՝ Վահէ Ա. Շառան, Խաւսիւղէն՝ Լեւոն Միհրանեան,
Ազգ. Հիւանդանոցէն՝ Յովսէփ Ատիսեան, Իւսկիւսարէն՝ Եւդիմէ
Դլանունի, Սան Սքեֆանոյէն՝ Զարմայր Մերկերեան, Կեօիկ-Փա-
շայէն՝ Հերմիէ Հաբարձումեան, նաև Գրիգոր Սանթրիկեան, Շ.
Վարդանեան և Մխիթար Մ. Մխիթարեան:

Երկուքը հաւասարապէս լուծողներէն լինանք չափեցաւ Մայր
Վարժարանի աշակերտներէն Յակոբիկ Աճառեան որ պիտի ստա-
նայ 3 ամիս Ծաղիկ:

ԹԻԻ 3 ՀԱՆՆԵԼՈՒԿ

Մտերիմն եմ արեւին ու անձրեւին,
Դիրկիս մէջը բիւր երանգներ կ'երեւին:
Զիս չէք տեսներ ամէն ատեն, ամէն օր,
Բանաստեղծ մը գլուխ ընտրեց ինծի նոր:
Բռնէք տեսեմ, ինչ եմ որ:

ԹԻԻ 3 ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Մէկը իր ունեցած դրամին $\frac{1}{3}$ -ովը գնեց գրասեղան մը. յետոյ
մնացած դրամին $\frac{5}{8}$ -ովը ալ վերարկու մը գնեց, քովը մնաց 81 Ղ:
Դանել թէ ո՞րչափ դրամ ունէր և գրասեղանին ու վերարկուին
ինչ վճարեց:

Թէ հանելուկը և թէ հաշուական հարցումը միեւնոյն ժամա-
նակ լուծողներէն մէկը վիճակով կատանայ 3 ամիս Ծաղիկ: Իսկ,
մէկը կամ միւսը զատ զատ լուծողներուն անունները կը
հրատարակուին:

Պատասխանները պէտք է գրել հետեւեալ կտրօնին վրայ,
կամ կտրօնը պէտք է կցել պատասխանին: Հակառակ պարագային
ընդունելի չպիտի ըլլան:

Լուծում թիւ 3 հանելուկին եւ հարցումին.